Aan : Alexander van der Graaff, D66 Aalten en Jan Engels, D66 Bronckhorst
Van : Achterhoek Board
Datum : 21 December 2021
Betreft : Vragen D66 m.b.t. informatieve memo 'Mentale gezondheid Achterhoekse jongeren' d.d. 13 december 2021

Hartelijk dank voor uw vragen. We zijn blij met uw actieve betrokkenheid bij dit belangrijke onderwerp. Zoals toegezegd zullen we regelmatig aan u melden wat de stand van zaken is van Achterhoek Gezond en daarmee ook de aanpak van de mentale gezondheid van Achterhoekse jongeren. Onderstaand treft u onze antwoorden (cursief) aan bij de vragen die u had willen stellen tijdens de Achterhoek Raad op 13 december jl.

Vragen bij informatieve Memo 2.3 en bijlage: Mentale gezondheid Achterhoekse jongeren

Allereerst dank voor het smakelijke pakketje, het is al goed bevallen. Complimenten ook voor deze uitgebreide memo en bijlage, het laat zien dat de Board de oproep van de raad eind maart van dit jaar op waarde heeft geschat.

In de memo staat:

Het is niet verwonderlijk dat binnen Achterhoek Gezond Weerbare jongeren als doelgroep is benoemd. Uit data en gesprekken komt naar voren dat het belangrijk is om ervoor te zorgen dat alle jongeren mee kunnen blijven doen.

1. Dit is een vrij algemene beschrijving, maar hoe staat het met specifiek doelgroepenbeleid, bijvoorbeeld bij (vecht)scheiding, langdurige zorg voor of zorgen om een naaste (Jonge mantelzorgers) en bij overlijden van een ouder of naaste. Hoe werkt de driehoek gemeente-onderwijs-zorg dan samen.
   Antwoord: *De meerwaarde van Achterhoek Gezond is het benoemen en aanpakken van brandhaarden binnen de doelgroepen. Er wordt bijzonder nauwgezet bekeken welke factoren in de groep jongeren leiden tot (risico op) verminderde mentale weerbaarheid en/of risico op psychische problemen. Daar wordt dan gericht op geintervenieerd. De werkwijze is daarmee dynamischer dan een klassieke beleidsaanpak waarbij vaak afspaken worden gemaakt voor een aantal jaar vooruit. Het is een doorlopend proces van volgen, intepreteren, duiden, aanpak ontwikkelen, uitvoeren, effecten analyseren en aanpassen. Alle betrokken professionals (gemeente, onderwijs en zorg) werken daarbij samen.*
   De groepen die in de vraag genoemd worden zijn herkenbaar. Maar het is mogelijk dat er in de loop van de tijd 'brandhaarden' bij komen. Of dat een vraagstuk voor een bepaalde groep wordt opgelost, bijvoorbeeld doordat er een werkende preventieve actie in gang is gezet, of de aanleiding vervalt. In de analyse die de werkgroep Weerbare Jeugd afgelopen periode heeft uitgevoerd, zien we dat de oorzaken waarvan de experts van mening zijn dat deze grote invloed hebben op de brandhaard zijn opvoedingsverlegenheid en het gebrek aan bewust ouderschap, het onvoldoende benutten van 'early warnings' en de aanwezigheid van kansenongelijkheid die leidt tot kansarme kinderen.

De komende periode willen we in zogenaamde lokale ontwikkelplekken aan de slag om samen met inwoners, onderwijs, zorgprofessionals en andere betrokkenen interventies op te zetten die deze brandhaarden zullen verminderen.

In de memo wordt gesteld dat de komende maanden de werkgroep weerbare jeugd binnen Achterhoek Gezond de inbreng van jongeren en professionals verwerkt. Achterhoek Gezond gaat (met behulp van het scenariomodel) aan de slag om te komen tot de meest passende combinatie van interventies.

2. In hoeverre wordt hierin de jeugd ook zelf betrokken? Wordt er bijvoorbeeld gewerkt met een klankbordgroep waarin jongeren zélf zitting kunnen nemen? Of wordt dit bedoeld met de Er wordt overwogen om de focusgroep op blz 14 van bijlage 2.4.
   Antwoord: *In de benoemde focus groep op blz 14 worden inderdaad bedoeld de deelname van jongeren zelf. In de methodiek van Population Health Management (de aanpak van Achterhoek Gezond) is ook voorzien dat inwoners zelf, dus ook jongeren, een belangrijk aandeel hebben in het meedenken in een passende aanpak. Dit kan bijvoorbeeld door middel van interviews met jongeren zelf. En met de omgeving waarin die jongeren zich bewegen zoals ouders en onderwijs.*

Noot:
Dit is echter wel afhankelijk van de besluitvorming van de afzonderlijke partners van Achterhoek Gezond zoals gemeenten, zorgorganisaties, verzekeraars enz.
In de komende vergaderingen van de Achterhoek Raad houden wij u graag op de hoogte van de voortgang van Achterhoek Gezond. Weerbare jeugd is een integraal onderdeel van Achterhoek Gezond. **De voortgangsmomenten bieden dan ook alle mogelijkheid om het thema weerbare jeugd te bespreken.**

Wij zullen daar als D66-fractie op blijven terugkomen.

Bijlage 2.4:
Uit landelijke cijfers blijkt dat een klein deel van de jongeren een depressieve stoornis, een angststoornis of een burn-out heeft. Het grootste deel van de jongeren voelt zich (meestal) gelukkig en ervaart voldoende weerbaarheid.

3. Hoe wordt omgegaan met mentale belasting die wordt ondervonden door externe factoren als scheiding, ziekte, zorg en overlijden?
   Antwoord: *Beoogd wordt een verschuiving van genezen naar preventie. Dat betekent ook dat wordt geinvesteerd in het (veelal op school) bespreekbaar maken van de mentale gevolgen van bijvoorbeeld scheiding, ziekte, zorg of overlijden in de omgeving van jongeren. Zo wordt gesproken over hoe hiermee om te gaan en waar steun te vinden nog voordat er daadwerkelijk sprake is van mentale belasting.*
   De verwachting is dat jongeren hierdoor eerder en beter uiting kunnen en durven geven aan de mentale belasting die zij ervaren als een van de factoren zich daadwerkelijk voordoet. Vervolgens kan vanuit de sociale-, onderwijs en/of werkorganisatie met de jongeren worden besproken wat zij nodig hebben om de toegenomen mentale belasting aan te kunnen. De aard van de begeleiding/ondersteuning varieert, altijd in afstemming met de jongere zelf. Het kan zijn dat professionele ondersteuning wordt ingezet , maar het kan bijvoorbeeld ook zijn dat de prestatieafspraken op school worden uitgesteld zodat jongeren ruimte krijgen voor het verwerkingsproces.

In Bijlage 2.4 wordt gesproken over Brandhaarden en hoe deze scherper te definiëren Op basis van data, literatuur en gesprekken zijn door experts brandhaarden benoemd voor de doelgroep weerbare jongeren. Deze brandhaarden zijn onder andere: 1. Opvoedingsverlegenheid/bewust ouderschap 2. Kansarme kinderen 3. Psychisch welbevinden en prestatieklimaat.

Deze brandhaarden worden verder aangescherpt. Dat gebeurt door op basis van literatuur te achterhalen welke leefstijl, persoonsgebonden- en omgevingsfactoren samen de brandhaard vormen.

4. Gebeurt die aanscherping alleen door literatuur of wilt u deze focusgroepen/brandhaarden ook proefondervindelijk/door gesprekken meer helder krijgen?
   Antwoord: *Vanuit de eerste fase van Achterhoek Gezond zijn nu de brandhaarden helder. Begin 2022 gaat Achterhoek Gezond aan de slag in lokale ontwikkelplekken. Uiteraard zullen deze brandhaarden ook naar de lokale context worden vertaald. In gesprekken met lokale jongeren, ouders en professionals worden deze analyses over brandhaarden besproken en vertaald naar de lokale brandhaarden. Dit kan bijvoorbeeld plaatsvinden in een focusgroep waarin ook jongeren zelf deelnemen.*

.-.-.-.-.-.-.-.